

Ontstaan uit unieke samenwerking tussen concurrerende certificatie-instellingen

MVO Prestatieladder: een norm voor het management

Tot voor kort was er een vacuüm voor een bedrijf of organisatie om aantoonbaar duurzame ontwikkeling in de balans People, Planet, Profit (Prosperity) te managen en te borgen in haar managementsysteem. De overheidsstimulans met Criteria Duurzaam Inkopen zijn nu vooral productgericht en de ISO 26000 is geen managementsysteem en niet certificeerbaar. In een unieke samenwerking, kenmerkend voor Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) waarbij toch meer kan dan eerder gedacht, is de MVO Prestatieladder, Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm tot stand gekomen.

Door Theo Taen, Rense Kuil en Michael van Alphen

In de norm — met als inspiratiebron internationale documenten en richtlijnen — wordt duurzame ontwikkeling gekoppeld aan stakeholder-betrokkenheid en aan 33 MVO-indicatoren. Het managementsysteem MVO Prestatieladder is op 27 april 2010 gelanceerd. Het is een vrijwillig en open certificatiesysteem, gefaciliteerd door de Foundation Sustained Responsibility onder beheer van het College van Deskundigen MVO. De MVO Prestatieladder zal door acht certificatie-instellingen als dienstverlening aangeboden worden vanaf 1 juli 2010.

De eerste versie Criteria Duurzaam Inkopen van de Nederlandse overheid (in 2008) was

voor KIWA aanleiding een Basis Richtlijn Corporate Social Responsibility (CSR) te schrijven en het concept met enkele stakeholders af te stemmen. Deze stelden onder meer de vraag hoe groot het draagvlak zou zijn voor een dergelijke certificatienorm. Voor LRQA waren de Criteria Duurzaam Inkopen aanleiding te focussen op haar klantenvraag naar Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen (MVO) en het volgen van de ontwikkelingen op dit gebied. De op productgroepen gerichte Criteria Duurzaam Inkopen zouden niet volledig zijn in het door de overheid omarmde concept People, Planet, Profit zonder toevoeging van Sociale Criteria. Het opstellen van dit People gedeelte van de Inkoop Criteria

voor de Duurzame Overheid bleek een moeizaam en langdurig proces, dat eind 2009 nog niet was afgerond. Na de herziening van de eerste versie Criteria Duurzaam Inkopen — in de zomer van 2009 — werd niet alleen het aantal productgroepen gehalveerd, maar werden ook de minimale systeemeisen geschrapt. Daarmee ontstond in feite een vacuüm. Want op welke wijze kunnen deze criteria nu nog aantoonbaar ingevoerd en geborgd worden in het managementsysteem van bedrijf of organisatie?

MVO wordt serieus genomen

Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen is het hype stadium gepasseerd en voor ondernemers, die beseffen dat hun marktpositie zal kunnen verzwakken wanneer zij niets aan duurzaamheid doen, een serieuze aangelegenheid geworden. Er is een groeiend besef om 'iets aan MVO te doen'. De DIS/ISO 26000 voor Social Responsibility is als inspiratiebron geschikt, maar is geen managementsysteem-standaard. Daarnaast is er ook de wens om op een objectieve manier aan de samenleving kenbaar te kunnen maken welke MVO-inspanningen door het bedrijf of de organisatie worden verricht. Ook voor certificatie-doelstellingen is de ISO 26000 niet geschikt. Inmiddels zijn er dan ook eigenverklaringen, labels, keurmerken, monitoring tools, barometers, scans etc. gebaseerd op een zo mogelijk

Parallel Codex Alimentarius/ISO 22000 en de MVO Prestatieladder

Ooit in was er voor de voedselproducerende en -verhandelende bedrijven de Codex Alimentarius samengesteld door de gelijknamige commissie onder de (Voedsel – en Landbouw)organisatie FAO en de Wereldgezondheidsorganisatie WHO van de Verenigde Naties. Niet certificeerbaar, maar daar was wel een groeiende behoefte aan. Een vacuüm dat voor de hygiëne van het voedsel met de Hazard Analysis and Critical Control Point system (HACCP) certificatienorm voor managementsystemen in de food-branch kon worden ingelost. De HACCP-certificatienorm is later ook opgenomen in de richtlijnen voor retail van voedsel van het internationale British Retail Consortium (BRC). In 2005 werden deze initiatieven gecombineerd in de certificatienorm ISO 22000 – Voedselveiligheid managementsystemen - Eisen aan een organisatie in de voedselketen, gebaseerd op de kwaliteitmanagement standaard ISO 9001. Na de ISO 26000 Guidance on Social Responsibility kan met de MVO Prestatieladder, Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm de volgende stap gezet worden.

certificeerbare systeem- n van MVO



gelijk aantal normen, richtlijnen en concepten in te delen naar aandacht voor People, Planet en/of Profit. Je zou door de bomen het bos niet meer zien! Ook hier ontstond in feite een vacuüm. Want op welke manier kan MVO nog aantoonbaar worden ingevoerd en geborgd in het managementsysteem van bedrijf of organisatie en tot ontwikkeling komen?

‘Er is de wens om op een objectieve manier aan de samenleving kenbaar te maken welke MVO-inspanningen door de organisatie worden verricht’

KIWA publiceerde in oktober 2009 in haar huisblad een artikel over CSR-certificatie, gebaseerd op 33 indicatoren en voorgeschreven rapportageverplichtingen. Dat was de aanleiding voor LRQA om de stouthe schoenen aan te trekken en contact te leggen met KIWA voor het verder ontwik-

kelen van een certificeerbare systeemnorm voor het managen van MVO.

Unieke samenwerking

Samen de schouders eronder is vanaf het begin het motto, uitgebreid met het streven naar onafhankelijkheid, openheid/toegankelijkheid en transparantie voor de stakeholders. KIWA en LRQA kozen voor

een task force in de vorm van een driemanschap. Om die compleet te maken werd vakbroeder DNV uitgenodigd. De werkgroep K-D-L/MVO ging op 25 november 2009 van start. Een unieke samenwerking tussen drie in feite concurrerende certificatie-instellingen (KIWA, DNV en

LRQA) was geboren. Elke dinsdagmiddag bijeen in Rotterdam, met huiswerk voor de samenstellers en de achterban, genoeg voor een hele week.

MVO Prestatieladder – Managementsysteem eisen

In het woud van normen, richtlijnen en adviezen op aspecten van duurzaamheid bestond geen managementroute naar MVO met de mogelijkheid tot certificatie. Er was en er is vraag naar een toetsbaar systeem voor bedrijven of organisaties waarmee de balans tussen People, Planet en Profit (Prosperity) (PPP) gemanaged kan worden. Het resultaat van de werkgroep KDL, haar achterban en de afstemming met stakeholders heeft in vier maanden tijd geleid tot de MVO Prestatieladder Managementsysteem – Eisen en Certificatienorm. Deze norm is opgebouwd uit minimale eisen aan het managementsysteem voor de ontwikkeling en borging van MVO-prestaties gebaseerd op

het beleid van het bedrijf of de organisatie, stakeholder-betrokkenheid en management van PPP- indicatoren. De MVO Prestatieladder (CSR Performance ladder) is geïnspireerd op internationale documenten, waaronder ISO 9001, AA1000, ISO 26000, Global Report Initiative (GRI), het concept PPP. De MVO Prestatieladder is een vrijwillige certificatiernorm.

MVO Prestatieladder – Certificatiernorm

In afstemming met onder andere de Technische Commissie voor CSR van de International Standard Organization (TC-ISO) in Zwitserland komt het er op neer dat bij referentie naar de (DIS /) ISO 26000 Guidance on Social Responsibility de juiste communicatie en beeldvorming wordt neergezet: ISO 26000 is geen managementsysteem standaard. Deze is niet bedoeld of geschikt voor certificatie doeleinden: De MVO Prestatieladder Managementsysteem – Eisen en Certificatiernorm is dit wel. Een zo breed mogelijk maatschappelijk gedragen certificatiernorm is in het belang van ondernemers die gecertificeerd willen worden. Daarom stond voor de werkgroep vanaf het eerste moment vast dat ook andere certificatie-instellingen het schema moesten kunnen gebruiken. Inmiddels wordt de MVO Prestatieladder gedragen door acht certificatie-instellingen, met een klantenbestand samen goed voor meer dan 16.000 (potentiële) bedrijven of organisaties.

Deze acht certificatie-instellingen hebben op 31 maart jl. de intentie getekend voor certificatie dienstverlening MVO Prestatieladder. Ze hebben een geldige accreditatie voor ISO/IEC 17021 managementsysteem

MVO certificaat per Niveau	Geldigheid	Vervolg audit	Herbeoordeling na
Specifiek niveau			
Certificaat Specifiek niveau-5 BATNEEC principe uitgewerkt	3 jaar	1x jaarlijks	3 jaar
Certificaat Specifiek niveau-4 Ketenverantwoordelijkheid uitgewerkt	3 jaar	1x jaarlijks	3 jaar
Algemeen haalbaar voor de branche Niveau-3			
Certificaat Algemeen niveau-3 Voldoet aan algemeen haalbaar niveau voor bedrijfstak	3 jaar	1x jaarlijks	3 jaar
Certificaat Opstap niveau-2 Continu verbeterproces gestart	3 jaar	-	-
Certificaat Opstap niveau-1 Voorbereiding doorlopen/nulmeting doorgevoerd	3 jaar	-	-
Het bedrijf of de organisatie geeft zelf aan op welk niveau er wordt ingestapt. Voor de Opstap Niveau's-1 en -2 geldt de verplichting dat er naar Niveau-3 wordt doorontwikkeld.			

De MVO Prestatieladder. Er zijn vijf niveaus in de MVO Prestatieladder te onderscheiden.

certificatie met minimaal twee certificatiescopes, zoals ISO 9001, ISO 14001, OHSAS 18001, SA 8000, ISO 22000 of gelijkwaardig.

Het certificaat MVO Prestatieladder van de gelijknamige norm is vrijwillig en onderscheidend, objectief vastgesteld en vormt een aantoonbaar bewijs voor o.a. borging van de Criteria Duurzaam Inkopen. Een certificaat op basis van de MVO Prestatieladder is niet bedoeld ter vervanging van al in de markt toegepaste vormen van certificering van managementsystemen. De MVO Prestatieladder stelt juist uitdrukkelijk als systeemeis dat op Niveau-3 en hoger een organisatie dient te beschikken over een gecertificeerd managementsysteem, geba-

seerd op minimaal één van de certificatiernormen ISO 9001 óf ISO 14001 óf OHSAS 18001 of ISO 22000.

Duurzame ontwikkeling op niveau

In de MVO Prestatieladder is duurzaam ondernemen ingedeeld in 5 beoordeling niveaus, waarbij men zich kan ontwikkelen via Niveau-1 en -2 naar het Niveau-3 of verder. Niveau-3 wordt bereikt of behaald op basis van door de branche en de stakeholders aanvaarde uitwerking van de 33 indicatoren. De initiële certificatie op enig moment en de hercertificatie vanaf Niveau-3 of hoger na elke drie jaar zijn een ijkking dan wel herijking van het behaalde Niveau op de MVO Prestatieladder. Beleid

Vertegenwoordigers van certificatie-instellingen die de intentieverklaring voor de MVO Prestatieladder ondertekenden. Foto: Henk Ganzeboom (Kobalt fotografie).



van bedrijf of organisatie, de implementatie van beleid en het stakeholdermanagement op de 33 indicatoren vormen de drijvende kracht in deze duurzame ontwikkeling.

Onafhankelijk beheer en coördinatie

Coördinatie en toezicht op uitvoering van deze certificatie dienstverlening en op de werking en actualisering van de certificatie-norm is een rol voor het College van Deskundigen. Het College MVO Prestatieladder bestaat uit vakdeskundigen en vertegenwoordigers uit diverse organisaties met een breed maatschappelijk draagvlak. Het is verheugend dat zich een groep geschikte en enthousiaste kandidaten voor dit College heeft gemeld om hun kennis en kunde vrijwillig ten gunste van de gemeenschap in te zetten. Uit de woorden van de voorzitter prof. dr.G.I.J.M. (Gerard) Zwetsloot valt af te leiden dat het College een uitdagende taak wacht om de eisen voor een managementsysteem te beheren rond kwesties

met betrekking tot ethiek en waarden en normen, die op zich zelf continu in beweging zijn. Er zullen zich zeker boeiende en spannende vraagstukken aandienen die de diepgang en geschiktheid van de certificatenorm op de proef gaan stellen en die

‘Een zo breed mogelijk maatschappelijk gedragen certificatenorm is in het belang van ondernemers die gecertificeerd willen worden’

wellicht reden zullen geven tot aanpassen en aanvullen van de norm.

Waar kunt de MVO Prestatieladder vinden?

Voor meer informatie kunt u terecht op www.mvoprestatieladder.nl. De website vermeldt ondermeer de samenstelling van het College MVO Prestatieladder, de MVO Prestatieladder Managementsysteem - Eisen en Certificatienorm, de deelnemende

certificatie-instellingen (registratie per land) en de verstrekte certificaten MVO Prestatieladder. Met de oprichting van een beheerstichting die bovenstaande faciliteert hebben de initiatiefnemers maximale transparantie en onafhankelijkheid nage-

streefd. De beheerstichting voor de MVO Prestatieladder is de Foundation Sustained Responsibility (Stichting Duurzaam Verantwoord) p/a Bestuursadviesgroep ZPG, Stephensonstraat 14 te Gorinchem. De eerste certificaten MVO Prestatieladder zullen naar verwachting eind juni 2010 door de drie initiatiefnemers KIWA, DNV. LRQA geregistreerd kunnen worden. Per 1 juli 2010 zal de MVO Prestatieladder ‘op de markt’ zijn. **Q**